

Norges
nasjonalparker

Besøksstrategi

Langøya landskapsvernområde

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Oktober 2025

Innhold

1	Innledning	2
1.1	Målsetninger med besøksstrategien	3
1.2	Kort om rammeverk og vernebestemmelser	3
1.2.1	Reguleringer av ferdsel og tilrettelegging i forskriften	3
2	Kunnskapsgrunnlaget	4
2.1	Sårbare naturverdier	4
2.2	Den besøkende	9
2.2.1	Kjennskap til verneforskriftens bestemmelser	12
2.2.2	Kjennskap til de sårbare naturverdiene på øya	12
2.3	Eksisterende tilrettelegging og informasjon	13
2.3.1	Eksisterende tilrettelegging for friluftsliv i verneområdet	13
2.3.2	Eksisterende informasjon om verneområdet	17
3	Mål og strategiske grep	18
3.1	Mål med besøksforvaltningen	18
3.1.1	Kanalisere ferdsel og bruk til områder som tåler besøk	19
3.1.2	Skåne sårbare arealer for ferdsel og bruk	21
3.1.3	Øke kunnskapen og forståelsen for naturverdiene	22
3.2	Rammer for skilting og kommunikasjon	22
4	Kommunikasjon og involvering	23
4.1.1	Nettverk for dialog	24
4.1.2	Skiltplan	25
5	Tiltaksplan	27
5.1.1	Relevante nettressurser	28

Vedlegg: kart – besøksstrategi og skiltplan. September 2025.

1 Innledning

Langøya har en unik posisjon i Bamble og Langesund. Øya ligger tett inntil Langesund, rett over sundet, og danner på mange måter en både fysisk og mental ramme for byen og byens befolkning. Langøya ble testamentert til kommunen på 1940-tallet, «som vern for byen» og som en naturpark for befolkningen. Det som skjer på Langøya berører derfor mange mennesker.

Bamble kommune er en aktiv grunneier av Langøya, og legger til rette for at øya kan brukes slik som ønsket i testamentet til skipsreder Skougaard. Bruken av øya har økt betydelig de siste ti-femten årene. Bare fra 2023 til 2025 har antall besøkende blitt doblet, som følge av økt tilgjengelig gjennom offentlig båtforbindelse til Langesund.

Nesten hele øya inngår i Langøya landskapsvernområde. I det åpne kyst- og kulturlandskapet med kalkrik berggrunn er det store naturverdier. Mange av disse er sårbare for tråkk og slitasje. Økt besøk til området kan føre til økt slitasje på naturen. En besøksstrategi er en plan for hvordan naturverdiene kan ivaretas samtidig som området brukes til friluftsliv.

Besøksstrategien er utarbeidet av Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Foto er tatt av Statsforvalteren dersom ikke annet er oppgitt.

Figur 1. Langøya landskapsvernområde har store, men sårbare naturverdier.

1.1 Målsetninger med besøksstrategien

Langøya landskapsvernområde er mye brukt til friluftsliv. Samtidig er det mange sårbare naturkvaliteter som påvirkes av tråkk og slitasje.

Målet med besøksstrategien er å ivareta eller styrke de sårbare naturverdiene i landskapsvernområdet, samtidig som Langøyas betydning som friluftsområde og «naturpark for befolkningen» videreføres.

Dette kan oppnås gjennom følgende strategiske grep:

1. Kanalisere ferdsel og bruk til områder som tåler besøk
2. Skåne sårbare arealer for ferdsel og bruk
3. Øke kunnskapen og forståelsen for naturverdiene hos de besøkende.

1.2 Kort om rammeverk og vernebestemmelser

Verneform	Landskapsvernområde med plante- og dyrelivsfredning
Vernedato	30.06.2006
Areal	495 da, herav ca. 10 da sjøareal.
Verneformål	Formålet med vernet er å bevare et vakkert og egenartet kystlandskap med kalkfuruskog, kalkbergvegetasjon, kalktørrenger og havstrandvegetasjon, med et stort antall kravfulle og sjeldne plante- og insektarter.
Forskrift	https://lovdata.no/forskrift/2006-06-30-802
Naturbase	Naturbase faktaark
Annet rammeverk	Forvaltningsplan fra 2010 (Statsforvalterens eget arkiv). Se naturbase.
Observasjoner	Artskart i Artsdatabanken: Vis utvalg i kart Artskart 2 (artsdatabanken.no)

1.2.1 Reguleringer av ferdsel og tilrettelegging i forskriften

Ferdsel

Verneforskriften for landskapsvernområdet (lenke overfor) setter enkelte begrensninger for den frie ferdselen, gjennom et forbud mot teltleirer, idrettsarrangementer og større arrangementer i forskriftens §3.4.

Bakgrunnen for dette er at større arrangementer og overnatting har en tendens til å føre

til mer slitasje enn annen type friluftsliv, blant annet ved at det blir mer tråkk utenfor stier, og aktivitet og rasting utenfor de tilrettelagte arealene. Alt dette kan føre til skade på levesteder for trua arter.

Det er en egen unntaksbestemmelse for denne delen av verneforskriften. I andre tilsvarende verneforskrifter er eventuelle unntak betinget av en dispensasjon etter naturmangfoldlovens §48, som bare kan gis der relativt strenge vilkår er oppfylt. Dette kan tolkes som at hensikten med bestemmelsen i verneforskriften er at terskelen skal være noe lavere for å kunne gi tillatelser til større arrangementer og «teltleir» på Langøya. Det kan i mange tilfeller likevel være nødvendig å stille vilkår til en tillatelse, f.eks om hvilke traseer og arealer som kan benyttes, slik at skade på verneverdiene unngås.

Tilrettelegging for friluftsliv

Forskriftens §3.1 sier at «*Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Eksempel på slike inngrep er: oppføring av nye bygninger, anlegg og faste innretninger, (...), oppsetting av skilt, merking av stier og løyper, (...), oppfylling og planering av masse (...).*». Forskriften inneholder ingen unntaksbestemmelse for slike tiltak. Dette betyr at for eksempel alle faste installasjoner for friluftsliv, slik som nye toaletter, permanente benker, bålplasser og skilt for friluftsliv, bare kan plasseres ut etter særskilt tillatelse fra Statsforvalteren med hjemmel i naturmangfoldlovens §48. Slik tillatelse kan bare gis der relativt strenge vilkår er oppfylt, blant annet at verneverdiene ikke må kunne bli påvirket nevneverdig. Dette betyr at terskelen for å kunne få tillatelse til slike tiltak kan være høyere enn tilsvarende for større arrangementer og «teltleir» som beskrevet ovenfor.

Enkelte tiltak kan i tillegg være søknadspliktige etter plan- og bygningsloven eller annet lovverk. Dette omtales ikke konkret i denne besøksstrategien.

2 Kunnskapsgrunnlaget

Forvaltningsplanen for landskapsvernområdet fra 2010 har en omfattende beskrivelse av naturverdiene. I tillegg er det gjort svært mange observasjoner av enkeltarter som finnes tilgjengelig i Artsdatabankens tjeneste «Artskart». Kunnskapen om naturverdier kan karakteriseres som relativt utfyllende. Kunnskap om den besøkende er hovedsakelig basert på informasjon fra Bamble kommune.

2.1 Sårbare naturverdier

Store deler av Langøya har natur som er sårbar for tråkk og slitasje. Flere hovedstier og andre typer bruksareal ligger svært nær eller helt inntil slike sårbare arealer. Spesielt

sårbare arealer i landskapsvernområdet vises på kart i vedlegg 1 – «Besøksstrategi og skiltplan». Nedenfor følger en nærmere omtale av de viktigste kategoriene av sårbare naturområder.

Åpen grunnlendt kalkmark – åpne kalkområder med tynt jordsmonn

Langøya er en del av kalkfjellsområdet i Grenland, som strekker seg fra Langesund i Bamble, via Stathelle, Eidangerhalvøya i Porsgrunn, og nord til Luksefjell i Skien. Dette er 450 millioner år gammel forsteinet havbunn. I nasjonal sammenheng er det svært lite kalkfjell i den klimatisk gunstigste delen av landet, det vil si i lavlandet i Sør-Norge. Samtidig er mye av kalkgrunnen nedbygd tettbebyggelse, veier og annen infrastruktur.

Mange arter av planter, lav, mose, sopp og andre artsgrupper kan bare leve på steder med kalkfjell. På grunn av lite gjenværende areal, og negative påvirkninger i form av slitasje, gjengroing og konkurranse fra fremmede arter, har disse artene stadig færre mulige levesteder. Mange arter som lever på kalkgrunn står derfor på den nasjonale rødlista over truede arter.

Figur 2. Åpen grunnlendt kalkmark er sårbart for tråkk. Fra nordvestre del av øya.

Mange av artene som lever på kalkgrunn er samtidig avhengig av sol og varme, og er knyttet til naturtypen som kalles «**åpen grunnlendt kalkmark**». Denne naturtypen består av kalkfjell med tynt jordsmonn og usammenhengende vegetasjonsdekke. I nasjonal sammenheng har Langøya noen av de største og mest artsrike gjenværende forekomstene av «åpen grunnlendt kalkmark». Disse finnes i strandsonen og i andre solåpne områder, på steder som dermed er attraktive for friluftsliv. Denne naturtypen, og artene som lever i den, er derfor svært utsatt for tråkk og slitasje.

Flere steder på Langøya er bruken av arealene allerede så stor at levesteder for truede arter er påvirket. Dette gjelder blant annet enkelte svært sjeldne lav- og mosearter som vokser direkte på åpne, soleksponerte kalkberg eller på grus og naken jord. Flere steder går de mest brukte hovedstiene inntil og igjennom areal med åpen grunnlendt kalkmark. Et par steder blir det ekstra mye tråkk på disse i perioder med nedbør, da selve hovedstien kan bli sølete.

Sandområder

Nord på Langøya er det sandstrender og sandsletter. Åpne sandområder i kulturlandskapet er blitt en mangelvare i våre dager, spesielt eksponert sand som er utsatt for mindre omfattende forstyrrelser. Dette er levested for mange truede arter, blant annet insekter som legger reir direkte i bakken, nede i sanda. På sandstrendene finnes også flere rødlistede plantearter.

Sandområder og artene som lever her er svært utsatt for tråkk og slitasje, på samme måte som «åpen grunnlendt kalkmark». Intensiv bruk fører til at levestedene blir ødelagt.

Strendene og slettene er kanskje de mest attraktive og brukte delene av øya. Deler av sandstrendene blir ryddet for tang og annet materiale, noe som påvirker forekomster av rødlistede planter. Sandslettene bakenfor klippes som plen. Det er også en fotballbane her. I dette området er det en krevende balansegang å ta vare på naturverdiene, samtidig som arealene brukes til friluftsliv. Noen steder er det svært kort avstand mellom tilrettelagte strender og grassletter på sandgrunn, og ikke-tilrettelagte areal som er levested for truede arter.

Figur 3. Sandstrand mot nordøst, med Terneskjær i bakgrunnen. I forgrunnen to tuer av sodaurt, en rødlistet plante som lever på sandstrender, der strandrydding er den største trusselen mot arten.

Slåtteeenger

Mindre deler av det åpne kulturlandskapet på øya forvaltes som slåtteeenger, med sein årlig slått og innsamling av høyet. Hensikten med slåtteeengene er å ivareta blomsterrike arealer med mindre tråkkpåvirkning gjennom hele sommeren, der insekter kan finne nektar og skjul, adskilt fra resten av kulturlandskapet som beites av kuer. Et av slåtteeengarealene ligger inne på sandsletta nord for fotballbanen, uten separat inngjerding. Dette ligger inntil de kortklippede, tilrettelagte plenarealene som benyttes til teltning, ballspill og annet friluftsliv. Intensiv bruk av slåtteeenga til friluftsliv vil være uheldig, spesielt før slåtten, da dette vil føre til nedtråkking av engvegetasjonen. Dette vil samtidig føre til skade på naturverdier knyttet til sandområder, se over. Her er det derfor nødvendig å skille tydelig mellom tilrettelagte friområder og slåtteeeng. Dette bør gjøres både gjennom fysisk markering i terrenget og gjennom informasjon. Det samme gjelder de separat inngjerdede slåtteeengene andre steder på øya.

Figur 4. Slåtteeeng til venstre, tilrettelagt raste- og aktivitetsareal til høyre. De hvite blomstene på midten og til høyre (inne på klipt areal) er krusfrø, en rødlistet planteart.

Figur 5. Åpne kalkberg er levested for mange truede arter. Disse er utsatt for tråkk og slitasje. Her trefingersildre, sterkt truet EN, som står utsatt til tett inntil en sti.

2.2 Den besøkende

Hele Langøya, utenom selve fyrstasjonen i sør, er eid av Bamble kommune og forvaltes hovedsakelig som friområde. Bebyggelsen, bryggene og de øvrige anleggene ved hovedgården midt på øya inngår ikke landskapsvernområdet. Her ligger Langøya hovedgård som leies ut til restaurantdrift. Forpakterboligen leies ut til overnatting. Inntil hovedgården ligger også det gamle båtbyggeriet. Dette disponeres av Langesundsfjorden Kystlag til blant annet vedlikehold og opplag av båter. Det er gjestebrygger for fritidsbåter sør for båtbyggeriet. To av fyrbygningene i sør leies også ut til overnatting.

Kommunen markedsfører hele øya aktivt som friluftsområde, blant annet på egne nettsider. Kommunen arbeider også for å gjøre øya lettere tilgjengelig, blant annet med skyssbåt. Også de andre aktørene på øya bidrar til økt bruk gjennom forskjellige typer tilbud, arrangementer og liknende.

De fleste besøkende til øya har lokal tilhørighet i Langesund og de nærmeste delene av kommunen ellers. I tillegg er det en del besøkende fra resten av Grenlands-området, det vil si Porsgrunn og Skien. Langøya som «friområde-destinasjon» har dermed et ganske stort potensielt nedslagsfelt.

Transport og adkomst

Brukerne av Langøya ankommer hovedsakelig med skyssbåten som har vært i drift fra og med sesongen 2023. Det er i tillegg anløp av rutebåten mellom Helgeroa og Langesund. Begge disse anløper ved hovedgården. En mindre andel besøkende kommer via gjestebrygga som ligger sør for båtbyggeriet. Både anløpsbrygga og gjestebrygga ligger på den delen av øya som ikke er vernet som landskapsvernområde.

Det antas at hoveddelen av de som ankommer øya ved anløpsbrygga og gjestebrygga drar på tur i verneområdet. Et mindre antall besøkende benytter egen båt direkte til strender og svaberg i landskapsvernområdet, f.eks. til bukta mot Lilløy.

Skyssbåten til Langøya har hyppige avganger sommerstid, og er driftet av kommunen. I 2023 var det ca 4.600 registrerte passasjerer med skyssbåten; i 2024 litt over 6.500, og i 2025 var det 8.174 passasjerer. Antall passasjerer er altså nær doblet fra 2023 til 2025. Høyeste antall passasjerer på en enkelt dag i 2025 var 430. Merk at tallene for skyssbåten gjelder antall personturer (sammenlagt både inn og ut), dvs at antall besøkende til øya som kommer med skyssbåten er halvparten av dette – i 2025 litt over 4000 besøkende, med høye antall besøkende per dag på 215.

Rutebåten mellom Helgeroa og Langesund anløper Langøya tre ganger om dagen i sommersesongen. Det er trolig noe færre passasjerer til Langøya med rutebåten, sammenliknet med skyssbåten.

Basert på statistikken fra skyssbåten og justert for andre typer anløp, kan det anslås at i løpet av 2025 har ca 5.000 besøkende vært innom landskapsvernområdet. Dette er trolig en dobling fra 2023. Før skyssbåten ble igangsatt var besøkstallene til øya lavere.

Se kartvedlegg som viser beliggenhet av gjestebrygga og anløpsbrygga, og trase for skyssbåten.

Figur 6: Skyssbåten til Langøya har blitt et populært tilbud. Foto: Bamble kommune

Uorganiserte dagsturer

Majoriteten av de besøkende bruker øya til dagsturer. Det er merket kyststi langs hele øyas lengde med en hovedsti på hver side av øya (østsida og vestsida). På nordre del er det flere andre mye brukte stier. Om sommeren, når antall besøkende på øya er på det høyeste, går nok hoveddelen av de besøkende til badestrendene på nordre del av øya, hvor det er tilrettelagt med klippede plener, benker og enkle toalettfasiliteter. Utenom badesesongen er bruken av øya mer spredt, trolig også med større omfang av resting utenfor de tilrettelagte arealene, avhengig av vindforhold.

Organiserte turer og arrangementer

Øya benyttes til flere årlige arrangementer. Blant annet gjennomføres «Fyrets dag» hvert år som en del av Kystkulturuka i Langesund. I programmet inngår blant annet vandring fra gjestebrygga til og fra fyret, gjennom søndre del av landskapsvernområdet. På disse arrangementene kan det være tresifrede antall deltakere.

Det er også enkelte andre større arrangementer. Blant annet har Bamble kommune organisert «søndagsvandring» med guiding om ulike tema knyttet til natur- og kulturverdiene på øya. I 2024 og 2025 har det vært fem-seks slike guidede turer på sommeren, med opptil 30-40 deltakere.

For arrangementer med flere enn 30 deltakere må det søkes om tillatelse fra Statsforvalteren.

Figur 7. Søndagsvandring på Langøya. Foto: Bamble kommune

Båtliv

Langøya brukes også som turmål med privat båt, med fortøyning langs strender og svaberg. Blant annet er det en del båt som fortøyer i den sørvendte bukta mot Lilløy. Her er det tilrettelagt med fortøyningsbolter og avfallsbeholder samt enkle toalettfasiliteter. De

som kommer med privat båt bruker øya mest til dagsbesøk, og i mindre grad overnatting.

Overnatting

De tilrettelagte grasslettene på nordre del av øya benyttes til overnatting med telt. Det finnes ingen statistikk for overnatting på øya, men i perioder kan det være mange telt.

For «telteir» (organiserte turer med overnatting) er det krav om tillatelse fra Statsforvalteren. Dette gjelder også organiserte turer med hengekøyer og annen overnatting uten telt. Det er ikke krav om slik tillatelse for privat, uorganisert overnatting f eks med familie og venner. I 2025 har det vært enkelte organiserte overnattingsturer med opp mot 100 deltakere/skoleelever og opptil 10-12 telt. Ved slike arrangementer har det vært stilt vilkår om at det kun er de tilrettelagte arealene som skal benyttes, for å unngå slitasje på artsrike arealer.

På de delene av øya som ikke inngår i landskapsvernområdet er det overnattingsmuligheter både ved fyret og ved hovedgården. Forpakterboligen som ligger inntil hovedgården leies ut som kystled-hytte i regi av Langesundsfjorden Kystlag. Det har i perioder vært tilbud om «Bed and breakfast» også på selve hovedgården. Lengst sør på øya tilbyr kystlaget både Fyrmesterboligen og Fyrhuset som kystled-overnatting.

Gjestebrygga sør for båtbyggeriet benyttes også til lengre opphold og overnatting med båt.

2.2.1 Kjennskap til verneforskriftens bestemmelser

Det er tidligere etablert enkelte nye tilretteleggingstiltak for friluftsliv uten at dette er klarert etter vernebestemmelsene. Eksempler på dette er nye toaletter og «rasteplass-benker». Tettere dialog mellom kommunen og Statsforvalteren vil kunne sikre at alle nye tiltak forankres i formelle tillatelser med tilhørende vurderinger av påvirkning på verneverdiene.

Det sendes relativt få søknader per år til Statsforvalteren om arrangementer med flere enn 30 deltakere, og om arrangementer med overnatting. Dette kan tolkes som at det er potensial for å nå fram til enda flere med informasjon om verneverdiene og om vernebestemmelsene.

2.2.2 Kjennskap til de sårbare naturverdiene på øya

Det må antas at de fleste besøkende til Langøya har lite spesifikk kunnskap om naturverdiene på øya, og hvordan disse påvirkes av blant annet vanlig friluftsliv. Mange kjenner til at øya har en god forekomst av flueblom og enkelte andre mindre vanlige planter. Når det gjelder de mer mest sårbare naturkvalitetene som er knyttet til åpne kalkberg og «åpen grunnlendt kalkmark» og til sandområder, må det antas at

kunnskapen er lavere. Det er også grunn til å tro at de fleste besøkende har lite kunnskap om hvordan tråkk fra vanlig ferdsel kan påvirke levestedene til trua arter.

Drift av friområdene påvirker også naturverdiene. Spesielt klipping inntil slåtteeng-arealet i nordøst foregår tett inntil areal med stor naturverdi. Også rensing av strendene påvirker forekomster av truede arter. God kommunikasjon mellom kommunens driftsavdeling og Statsforvalteren er avgjørende for å sikre at de ulike hensynene balanseres.

Det er et stort potensial og behov for å nå fram til flere brukere av området med bedre informasjon om sårbare naturverdier, og hvordan disse kan ivaretas.

Figur 8. Søndagsvandring for barn, med fokus på natur. Foto: Telemark Museum

2.3 Eksisterende tilrettelegging og informasjon

2.3.1 Eksisterende tilrettelegging for friluftsliv i verneområdet

Merkede stier og andre tilrettelagte stier

- Kyststi. Blåmerket runde med en samlet lengde på 4,5 km. Det er gjerdeklyvere over husdyrgjerder flere steder, og enkelte mindre trapper. Bamble Turlag vedlikeholder stien og merkingen og de øvrige tilknyttede installasjonene. Stien har jevnt over god standard og er lett å gå, med unntak av gjerdeklyver/trapper og enkelte ujevnheter langs sørøstre del. Flere brukere har uttalt ønske om at

trappeløsninger (gjerdeklyv og «båser») skiftes ut med selvlukkende porter for å forbedre framkommelighet. Enkelte steder, kanskje spesielt i nord, kan det bli sølete etter langvarige nedbørsperioder. Sideterrenget består til dels av «åpen grunnlendt kalkmark» jfr kapittel 2.1. For å unngå tråkk på sideterrenget i fuktige perioder er det flere steder behov for å utbedre stien med for eksempel flis.

- Andre tilrettelagte stier. Kommunen holder stinettet åpent på nordre del av øya. Blant annet klippes det med gressklipper på de hovedstiene som ikke beites av storfe, hovedsakelig innenfor «friområdene», se nedenfor. Det er gangporter og noen steder andre løsninger der det er gjerder for beitende storfe (se kommentar ovenfor om utskifting av klyv/båser). Enkel klopp over bekk mellom «Tennisbanen» og fotballbanen. Stiene på nordre del av øya er generelt lette å gå, med god standard. Enkelte partier kan bli sølete etter langvarig regn. Også her kan det være behov for å legge på flis.

Figur 9. Sti nord for Hovedgården, svært sølete etter regn og kjøring

Raste- og aktivitetsområder med klippede plener

Mesteparten av øya beites av storfe om sommeren. Enkelte områder er inngjerdet særskilt som raste- og aktivitetsområder uten beitende dyr, og med tilrettelegging for friluftsliv.

- Ballsletta og stranda i nordøst. Det største tilrettelagte friområdet på øya, med en flott sandstrand og en større slette med klippede gressarealer og med mulighet for telting. Her er det tilrettelagt bål plass, benker, enkle toalettfasiliteter, og fotballbane. Sandstrendene er langgrunne og barnevennlige.
- Tennisbanen og eidet mot Lilløy. Et noe mindre areal, og strand med noe større innslag av grus. Mulighet for telting på klippede gressarealer. Enkelt toalett langs stien nord for tennisbanen
- Stranda i nordvest. Mindre sandstrand, med fin sand. Enkelt toalett.

Figur 10: tilrettelegging for aktivitet og rasting. Ved den store sandstranda er det benker, bål plass, toalett, klippede plener og renset sandstrand.

Toalett

Utenom de tre toalettene som er nevnt ovenfor, er det tilsvarende toalettfasiliteter to andre steder i landskapsvernområdet - ovenfor gjestehavna, samt nær grensen for verneområdet mot fyret helt i sør.

Figur 11: toalett ovenfor gjestehavna

Benker

Det er enkelte fastboltede, enkle benker i verneområdet sør for gjestehavna. Blant annet på «17. mai-plassen», på en høyde sentralt på øya nær øyas høyeste punkt, og langs vestsiden av øya nær Hvittingbukta i sør. Det er ingen markedsføring av disse benkene av hensyn til at det ikke er ønskelig med høy bruksfrekvens og dermed slitasje.

Avfallsbeholdere

På Lilløy er det en permanent avfallsbeholder rettet mot båtliv. Denne tømmes ved direkte anløp av Skjærgårdstjenestens båt inn på svabergene. Beholder står på sjøsiden av et stort sammenhengende areal med «åpen grunnlendt kalkmark» som er sårbart for tråkk og slitasje.

2.3.2 Eksisterende informasjon om verneområdet

Det er eksisterende plakater om landskapsvernområdet ved gjestehavna (utenfor verneområdet), ved den store sandstranda i nord, og ved grensen mot fyret i sør. På disse stedene står den nåværende plakaten sammen med en ekstern plakat som gjelder kyststien på øya, og med samme layout/design som verneplakaten. Denne plakaten er utarbeidet av Bamble kommune og Bamble turlag. På grunn av identisk design kan det oppfattes at begge plakatene inneholder informasjon om verneområdet, og at forvaltningsmyndigheten er avsender for begge.

De nåværende plakatene for verneområdet er ikke i tråd med designmanualen for nasjonalparker som skal benyttes for alle naturvernområder.

Ved anløpsbrygga for skyssbåten ved Hovedgården er det et enkelt oppslag som informerer om hvor kuene befinner seg - «Her er kuene nå».

På alle grunder/klyv og liknende er det enkle oppslag om at det er storfe på beite. I 2025 er disse skiftet ut med nye miniplakater i tråd med designmanualen for nasjonalparker.

Markering av verneområdet med det offisielle «løveskiltet» har manglet eller blitt borte enkelte steder, blant annet ved portene rundt hovedgården. Disse må suppleres.

Figur 12: eksisterende infoplakat om verneområdet, sammen med ekstern plakat med samme layout.

Figur 13: enkel informasjon ute i terrenget, med varierende standard. Begge disse plakatene er nå fjernet eller skiftet ut.

3 Mål og strategiske grep

3.1 Mål med besøksforvaltningen

Målsetningen med besøksstrategien for Langøya landskapsvernområde er at verneverdiene skal opprettholdes eller øke sammenliknet med dagens nivå, herunder forekomster av truede arter knyttet til naturtypene «åpen grunnlendt kalkmark», sandområder og slåttemark.

Bamble kommune ønsker å opprettholde eller også øke antall besøkende til Langøya sammenliknet med dagens nivå. Det er et mål at flest mulig av de besøkende skal få kunnskap om naturverdiene, og økt interesse og engasjement for disse. En viktig del av

dette er å få kunnskap om hva man som besøkende selv kan gjøre for å bidra til å ivareta de spesielle naturverdiene på Langøya.

Dette kan oppnås gjennom følgende strategiske grep:

- Kanalisere ferdsel og bruk til områder som tåler besøk
- Skåne sårbare arealer for ferdsel og bruk.
- Øke kunnskapen og forståelsen for naturverdiene hos de besøkende.

3.1.1 Kanalisere ferdsel og bruk til områder som tåler besøk

Enkelte deler av landskapsverneområdet er tilrettelagt for rasting og aktivitet. På disse arealene er friluftsliv prioritert foran naturverdier. De har høy bruksfrekvens, og tåler mye bruk:

1. Tennisbanen og eidet mot Lilløy, med østre del av stranda.
2. Sletta i nord, med fotballbanen, og den nordvendte sandstranda.
3. Badestranda i nordvest.
4. Hovedstiene med nåværende breddeutstrekning.

Se kartvedlegg.

Disse arealene forvaltes som friområder som skal kunne brukes av mange. Et sentralt mål med besøksstrategien er at mesteparten av rasting, soling, bading, telting/overnatting og andre aktiviteter i verneområdet legges til disse arealene, for å skåne andre og mer sårbare arealer. Samtidig må fysiske tilretteleggingstiltak foregå innenfor premissene nedfelt i vernebestemmelsene for landskapsvernområdet. Figur 4 illustrerer at det noen steder kan være behov for å justere noe på avgrensningen mellom bruksareal og arealene der naturverdier prioriteres høyest.

Tilstand på hovedstier.

Spesielt langs hoved-stinettet mellom hovedgården og de tilrettelagte friområdene på nordre del er det høy bruksfrekvens, kombinert med at det er sårbare arealer tett inntil stiene, også «åpen kalkmark» som er levested for mange truede arter.

Følgende tiltak kan sikre god balanse mellom tilgjengelighet og ivaretagelse av verneverdier:

- Bredden på stiene holdes på dagens nivå – breddeutvidelse vil føre til negativ påvirkning på sårbare naturverdier.
- Fuktige partier forbedres med utlegging av flis, slik at det ikke blir nødvendig å ta i bruk sideterrenget i fuktige perioder.
- Klipping videreføres ved behov, med dagens bredde (én klipperbredde).
- Rask opprydding av vindfall og likende.

- Gjerdeklyv og «båser» skiftes ut med selvlukkende gangporter langs hovedstier, jfr markerte hovedstier i kartvedlegg til besøksstrategien. Ander steder der det ikke er ønsket med omfattende ferdsel, f eks ved gjerder omkring slåtteeenger samt ved mindre brukte stier, kan gjerdeklyv fortsatt være en aktuell løsning.

Tilstand på areal tilrettelagt for rasting og aktivitet

Det bør sikres god tilstand og attraktivitet på de tilrettelagte friområdene, for å sikre at disse benyttes til rasting og aktivitet, framfor at dette spres til mer sårbare arealer.

Aktuelle tiltak:

- Videreføre dagens klipperegime med relativt kortklipt gras.
- Vedlikehold og videreføring av nåværende tilrettelegging i form av benker, bål plass, toaletter og fotballbane.
- Mindre justeringer på avgrensningen mellom tilrettelagt areal og annet areal, jfr figur 4.

Informasjon

God informasjon er et viktig grep for å kunne lede mest mulig av bruken av landskapsvernområdet til arealene som tåler mye bruk. I dagens situasjon er det relativt beskjedent omfang av informasjon om verneområdet på noen få utvalgte punkter. Det er ingen informasjon ute i terrenget, f eks om særlig sårbar natur. Samtidig er det omfattende og økende bruk av stier og rasteplasser tett inntil svært artsrike arealer. Trolig er det allerede en del slitasje og negativ påvirkning som følge av tråkk og annen slitasje, og det er økende risiko for slik påvirkning med økende bruk av øya til friluftsliv.

All informasjon som gjelder verneområdet bør utformes i tråd med designmanualen for verneområder. Dette vil øke muligheten blant annet for at det er tydelig hvem som er avsender av informasjonen. For å sikre dette må eventuell annen ekstern informasjon som plasseres ut utformes med design som skiller seg tydelig fra designmanualen.

Aktuelle tiltak:

- Montering av «løveskilt» alle steder der dette mangler, ved stier/porter og liknende langs grensen for verneområdet. Et skilt helt sør mot fyret flyttes noe sørover for å fange opp den faktiske grensen på en bedre måte. Det kan vurderes underskilt om forbud mot blomsterplukking for å tydeliggjøre dette.
- Nye infoplakater om verneområdet i tråd med designmanualen, samt temaplakat naturmangfold ditto. Nåværende plasseringer bør suppleres med de nåværende hoved-innfallsportene til verneområdet, det vil si anløpsbrygga ved Hovedgården, samt ved brygga på landsida (Cudrios sjøbod) dersom grunneier tillater dette. Se også kapittel 3.1.4 nedenfor.
- Miniplakater i tråd med designmanualen som plasseres ut nær sårbar natur ute i

terrenget, og som gir kortfattet info til publikum om hva de kan gjøre for å bidra til å ivareta naturen. Se også avsnitt 3.1.2 og 3.1.4.

- Veiledningsskilt plassert på strategiske steder for å markere trasé.
- Videreføre merking av hovedstier.
- Koordinere informasjon som gis på eksterne nettsider (Bamble kommune, andre aktører) mhp traseer, bruksområder, og hensynsoner.

3.1.2 Skåne sårbare arealer for ferdsel og bruk

Arealene med «åpen grunnlendt kalkmark» er særlig sårbare for tråkk og slitasje fra vanlig friluftsliv. Disse bør i størst mulig grad skjermes for ferdsel, opphold og aktivitet. Det samme gjelder deler av sandområdene og strendene i nordvest – de som ikke inngår i de arealene som tilrettelegges for omfattende bruk. Også slåtteeengene bør skånes mot tråkk. Aktuelle tiltak for å oppnå målsetningen er informasjon, eventuelt supplert med fysiske markeringer i terrenget. Se kartvedlegg til besøksstrategien.

Informasjon

- Der hovedstier passerer inntil eller gjennom større arealer med åpen grunnlendt kalkmark settes det ut miniskilt (se pkt 3.1.4 nedenfor). Budskapet bør vinkles mot hva den besøkende selv kan gjøre for å unngå skade på sårbare naturverdier. Eksempelvis ved stikryss nord for hovedgården ned mot Tennisbanen, og ved stien sørover fra Tennisbanen, langs østsiden av Langøya. Det samme er aktuelt ved «inngangen» til andre større forekomster av naturtypen (f eks Lilløy).
- Ved overgangene mellom tilrettelagte friområder og ulike typer sårbare arealer settes det også ut miniskilt. Dette gjelder både åpen grunnlendt kalkmark, sandstrender og slåtteeenger. Eksempelvis mot vestre side av stranda mot Lilløy (levested for bl.a. gåsefot), ved den østvendte stranda helt i nordøst (levested for bl.a. sodaurt), og ved slåtteeenga ved fotballbanen.

Fysiske markeringer

Fysiske markeringer er et aktuelt tiltak der artsrike, sårbare areal grenser umiddelbart inntil tilrettelagte bruksarealer, og der det er en kjent problemstilling med negativ påvirkning på de sårbare arealene. Eksempler er særlig utsatte arealer med åpen grunnlendt kalkmark langs hovedstiene, slåtteeenga ved fotballbanen, og sandstrender med forekomster av rødlistearter. Fysisk markering kan for eksempel være lave stolper med tau eller andre diskrete typer markering. Ved alle typer fysiske markeringer bør det være informasjon/miniskilt.

Per i dag er den ene etablerte slåtteeenga i nordvest gjerdet inn separat. Det kan også vurderes om også andre arealer med artsrik eng bør forvaltes som slåtteeeng, med separat inngjerding. For å gi en noe mindre avvisende effekt for de besøkende, og dermed en bedre turopplevelse, kan det etableres gjerdeklyv over disse gjerdene.

Samtidig bør det i så fall settes ut miniplakater om viktige hensyn i en slåtteeeng, for å sikre en god balanse mellom turopplevelse og ivaretagelse av naturverdier.

På sikt kan det vurderes å erstatte strømførende gjerder for inngjerding av beitedyr, med «elektroniske gjerder» (klaver). Det kan tenkes at en form for fysiske markeringer bør videreføres omkring særlig sårbare areal, også for å unngå uønsket slitasje fra friluftsliv. Det bør gjøres nye vurderinger av behovet for fysiske markeringer i terrenget dersom elektroniske gjerder blir tatt i bruk.

Flytting av benker

Brukerne av området flytter innimellom rastebenker inn på sårbare areal slik som artsrike sandstrender og artsrike kalkberg/engarealer. Disse bør flyttes tilbake inn på areal som defineres som tilrettelagte raste- og aktivitetsområder. Skilting med miniplakater om sårbare naturverdier er aktuelt på disse stedene, noe som kan bidra til publikum lar benkene bli stående inne på tilrettelagte areal.

Unngå trakk på levested for truede arter på sideterrenget langs stier

Se under punkt 3.1.1 – tilstand på hovedstier. Fuktige partier utbedres med flis.

3.1.3 Øke kunnskapen og forståelsen for naturverdiene

Ett av målene med besøksstrategien er å øke kunnskapen og forståelsen for naturverdiene hos de besøkende. Dette kan oppnås gjennom at flest mulig av de besøkende har lett tilgang til god informasjon om naturverdiene på øya, og vet hva de selv kan gjøre for å ta vare på de mest sårbare naturverdiene.

Det er et uttalt mål fra Stortinget at publikum skal kunne bruke og oppleve naturvernområder der det ikke går ut over verneverdiene. Det er også grunn til å tro at desto større kunnskap man har om for eksempel naturen, jo mer ønsker man å ta vare på disse kvalitetene. Informasjonsskilt/temaskilt med tiltalende bilder og enkle tekster bør derfor prioriteres på de punktene der det passerer eller oppholder seg flest besøkende.

Bamble kommune som eier av Langøya har gjort flere tiltak for å bidra til økt forståelse for vernet. Blant annet er det gjennomført guidede turer med ulike tema knyttet til naturverdier og kultur. Disse tiltakene bør suppleres med skilting (både hovedplakater og miniplakater) og annen kommunikasjon.

3.2 Rammer for skilting og kommunikasjon

Gjennom merkevaren Norges nasjonalparker skal utvalgte og strategisk viktige infopunkter benyttes for å formidle naturkvalitetene og ønske «velkommen inn».

Informasjonsskilt om verneområdet i tråd med merkevaren for nasjonalparker bør plasseres slik at flest mulig av de besøkende har lett tilgang til disse. Økt bruk av skyssbåt med anløpsbrygger tilsier at det bør gjøres en ny vurdering av plassering av informasjonsskilt. I dagens situasjon peker anløpsbryggene for skyssbåten (ved Hovedgården, samt ved Cudrios brygge på landsida) seg ut som viktige steder å informere med plakater i tråd med merkevaren.

Overordnede infoskilt bør suppleres med miniskilt i tråd med merkevaren, plassert ute i terrenget på strategiske steder. Slike miniskilt gir kortfattet info om viktige naturkvaliteter og hensyn. Miniskiltene bør vinkles slik at de gir publikum kunnskap om hvordan de selv kan bidra til å ta vare på naturverdiene, f.eks. slik at en unngår slitasje på sårbare arealer.

Alle nye skilt bør monteres med diskret innfesting i fjell, som i minst mulig grad gir inngrep som kan berøre levested for truede arter. Det bør derfor velges løsninger som gir minst mulig behov for fysiske inngrep. Det bør avklares om nye skilt (stativ, stenger o.l.) må behandles etter plan- og bygningsloven.

Bamble kommune samt flere andre aktører har nettsider som gjelder Langøya og verneområdet. Disse er blant annet Langøya hovedgård, Langesundsfjorden kystlag, DNT (ut.no). Disse nettsidene, samt sosiale medier, er viktige kilder til informasjon både generelt om Langøya, og spesifikt om verneområdet. Det bør være et mål at informasjon om Langøya, og særlig forhold som kan berøre verneområdet, er samordnet i størst mulig grad. Samtidig bør det ikke være tvil om hvem som er avsender av informasjonen. Dette betyr for eksempel at trykt informasjon slik som plakater, med andre avsendere enn Statsforvalteren, bør ha en visuell utforming som ikke kan forveksles med designmanualen for nasjonalparker.

Alle midlertidige plakater (slik som f.eks. laminerte ark om flueblom) bør fjernes. Dersom det vurderes å være behov for å opprettholde slik info bør disse utformes i tråd med designmanualen, f.eks. som miniplakater.

Ved større endringer eller nye grep knyttet til skilting, skjøtsel eller annen type forvaltning på Langøya, bør man bruke mediene som bl.a. lokalaviser og liknende.

God kommunikasjon med de ulike aktørene på Langøya (kommunens driftsavdeling, frivillige lag og foreninger etc.) kan sikres gjennom etablering av faste møtepunkter.

4 Kommunikasjon og involvering

Infoplakater om verneområdet vil utgjøre den viktigste delen av kommunikasjon med den besøkende. Infoplakater kan bestå av en hovedplakat i tråd med merkevaren for nasjonalparker, med et stort kart og overordnet informasjon om naturverdier og friluftsliv. Dette bør suppleres med en eller flere temaplakater om sårbare naturverdier og hvordan

den besøkende kan ta hensyn til disse. Ute i terrenget bør det suppleres ytterligere med miniplakater med kortfattet info / veiledning om hvordan man kan ta vare på naturverdiene på stedet.

Infoplakatene bør utformes for å gi oversikt. Utfyllende informasjon om for eksempel artsforekomster, og om skjøtsel og forvaltning av landskapsvernområdet, vil det ikke være plass til på infoplakatene. De som har behov for informasjon om dette vil kunne finne det på Statsforvalterens nettsider, Naturbase og Artskart.

Bamble kommune som grunneier og aktiv forvalter av Langøya bør delta i utforming og utplassering av informasjon og andre kanaliserende tiltak i verneområdet. God dialog mellom kommunen og Statsforvalteren vil også sikre god balanse mellom bruk og vern, herunder sikre at en har felles målsetninger med forvaltningen av Langøya, og at en oppnår god samordning av informasjon på forskjellige kanaler slik som infoplakater, nettsider, sosiale medier og annen form for kommunikasjon.

God samordning og størst mulig grad av felles målsetninger med de andre aktørene på Langøya er også viktig for måloppnåelse. Alle aktører bør få lik tilgang til informasjon og mulighet for å medvirke til informasjonsflyt. Et felles forum for aktørene på Langøya kan bidra til å sikre dette.

4.1.1 Nettverk for dialog

Dagens forvaltning av Langøya landskapsvernområde foregår gjennom et tett samarbeid mellom Statsforvalteren og kommunens kulturavdeling og driftsavdeling. Dette samarbeidet bør videreføres og forsterkes. Styret for Langøya og kystkultur er et eksisterende forum for dialog, der både politikere og de frivillige deltar. Dette er et egnet forum for informasjonsflyt og dialog om tiltak i Langøya landskapsvernområde. Aktuelle tema kan være gjennomgang av nye planlagte tiltak og aktiviteter.

I tabellen nedenfor gis en oversikt over aktører og kontaktpersoner per 2025.

Etat/forening	Kontaktpers	Telefon	E-post / annen kontaktinfo
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Trond Eirik Silsand	33371038	trond.eirik.silsand@statsforvalteren.no
Bamble kommune, grunneier/adm	Anette Skaugen Guldager	35965240	anetteskaugen.guldager@bamble.kommune.no
Bamble kommune, grunneier/politisk	Utvalg for Langøya og kystkultur		Kontaktperson: Anette Skaugen Guldager
Bamble kommune, driftsleder	Unni Lyngmyr	91365017	unni.lyngmyr@bamble.kommune.no
Bamble kommune, skjærgårdstj. Båt	Øystein Toreskås	91365019	

Langesund Vel	Hans Ødegård		https://langesundvel.no/
Langesundsfjorden Kystlag	Jan-Olav Kvitnes		www.langesundsfjordenkystlag.no/
Bamble Turlag	Lars Tore Grimsland	90034792	https://www.dnt.no/dnt-der-du-er/dnt-telemark/bamble-turlag/
Svein Jonassen (dyreeier)		95733842	
Langøya hovedgård		92941911	post@langoyahovedgaard.no
Frivillig arbeid skjøtsel			Håkon Zachariassen / Sven Rolf Rønningsland Kontakt Bamble kommune

4.1.2 Skiltplan

Generelt plasseres plakater for landskapsvernområdet slik at flest mulig av de besøkende får tilgang til info om hvordan den besøkende selv kan bidra til å ta vare på naturverdiene.

Hovedplakat og temaplakat om sårbare naturverdier plasseres ved de mest brukte innfallsportene til verneområdet, både ved grensen og på andre mye brukte adkomststeder.

Nummerering nedenfor viser til kartvedlegg «Besøksstrategi og skiltplan» datert september 2025.

Hovedplakat og temaplakat bør blant annet settes ut på følgende steder:

1. Brygga til Langøya-båten på landsida (Cudrios brygge)
2. Nær adkomstbrygga ved Langøya hovedgård
3. Ved gjestebrygga (nåværende plassering)
4. Ved port langs sti nordover fra Fyret i sør (noe endret plassering, nærmere stikryss i sør)
5. Ved stranda/telt-sletta i nord (noe endret plassering, nærmere port)

Det kan også vurderes om hovedplakat bør plasseres på Lilløy, på avfallskontainer.

Miniplakater plasseres ut på sårbare steder der det er risiko for tråkk og slitasje på åpen grunnlendt kalkmark, sandstrender, og slåttemark. Hensikten med disse er å gi publikum nok kunnskap til å kunne ta hensyn til naturverdiene på stedet. Miniplakat om beitedyr plasseres på alle porter og innfallsporter til beiteareal. Et par eksisterende porter er lite i bruk, her kan slik plakat sløyfes (blant annet Tennisbanen nordvest).

Miniplakater slåttemark:

6. Slåtteeenga nord for fotballbanen. Kombineres med stolpe som markerer hjørne for gressplen/slåtteeeng. Avventes til ny dispensasjon til plenklipp høsten 2025.

7. Slåtteeng nordvest. Monteres på gjerde omkring enga, synlig fra sti.
8. Ny slåtteeng på nordvest-spissen (N for sandstranda). Stolpe markerer grensen mellom plen og slåtteeng. Avventes til ny dispensasjon til plenklipp høsten 2025.
9. Ny slåtteeng helt i sør, ved grensen mot fyret. På stolpe, inntil sti.

32. Eng midt på øya mellom Tennisbanen og nord-stranda. Ikke gjerdet inn separat pr september 2025.

Miniplakater sandstrand:

10. Sandstranda mot Lilløy, med gåsefot.
11. Sandstranda mot nordøst (Terneskjær øst), med sodaurt.

Miniplakater åpne kalkberg:

12. Stikryss øst for Tennisbanen, På stolpe med retningsskilt «Nordstranda» / «Tennisbanen» / «Hovedgården» som markerer stikryss.
13. Nord for stikryss (pkt 12) der sti passerer åpne kalkberg. Stolpe.
14. Lilløy, gjerdeklyv i nordvest. På gjerdet.
15. Kalkmark nord for «badehuset». Langs sti, på stolpe.
16. Lilløy, på avfallsbeholdere (rettet mot båtfolk m fl).
17. Nordvest, nær knausene N for sandstranda. Ved tidligere stupebrett?
18. Sørøst, langs kyststien. Nær aktuelle «avstikkere».

Miniplakater beitedyr:

19. Port S for gjestebrygga.
20. Port ved toalett ovenfor gjestebrygga.
21. Port rett Ø for Hovedgården, tidligere sklie.
22. Port N for Hovedgården.
23. Port ved den store sandstranda i nord.
24. Port mot fyret i sør.
25. Port rett V for Tennisbanen.
26. Gjerdeklyv Lilløy nordvest.
27. På avfallsbeholder på Lilløy (rettet mot båtfolk).
28. Port nord for Tennisbanen, stien mot fotballbanen.
29. Port rett sør for fotballbanen, sti fra Tennisbanen/Lilløy.
30. Port vest for den store sandstranda i N, midt mellom to klyv/båser.
31. Port mot sandstranda i nordvest.
(ikke på kart – vurderes seinere) ved gjerdeklyv sørvest for Tennisbanen.

Se kartvedlegg for plassering av de forskjellige skiltene.

Det må avklares om nye stativ, stolper og liknende er søknadspliktige etter plan- og bygningsloven.

5 Tiltaksplan

Tiltak	Beskrivelse	Når	Pri	Ansvar
Drift og vedlikehold av areal for rasting og aktivitet	God standard på klipping og installasjoner. Se kartvedlegg	Løpende	1	Bamble kommune
Flis på fuktige partier i stier	Prioritere N for Hovedgård og N for kryss Tennisbanen	Snarest	1	Statsforvalteren
Merking og skilting langs hovedstier	Veiviser-skilt på utvalgte steder		1	Bamble kommune (avklar m SF)
Skifte ut gjerdeklyv ved hovedstier	Bytte til selvlukkende porter		1	Statsforvalteren (evt Bk)
Hovedplakat, ny	Kart, bestemmelser, kort om natur Se kartvedlegg		1	Statsforvalteren (avklar m Bk)
Temaplakat, ny	Om de mest sårbare naturverdiene, kort om beite Se kartvedlegg		1	Statsforvalteren
Miniplakat «åpen grunnlendt kalkmark	7+ reserve. Se kartvedlegg		1	Statsforvalteren
Miniplakat slåttemark	4 + reserve. Se kartvedlegg		1	Statsforvalteren
Miniplakat sandstrand	2 + reserve. Se kartvedlegg		1	Statsforvalteren
Nye stolper/stativ	Avklare etter plan- og bygningsloven		1	Statsforvalteren
Justering av avgrensninger mellom bruksareal og sårbart areal	Vurderes konkret i ny dispensasjon til klipping av plen gjeldende fra 2026	Før klippesesong 2026	1	Statsforvalteren (på bakgrunn av søknad fra Bamble kommune)
Markering av overgang bruksareal/sårbart areal	Langs grenser for klipt plen; lave stolper med tau	Før klippesesong 2026	1	Statsforvalteren

Tiltak	Beskrivelse	Når	Pri	Ansvar
Gjerdeklyv til slåtteenger	Komb med miniplakat.		1	Statsforvalteren
Flytting av benker	Benker skal ikke stå på sårbare areal.		1	Bamble kommune
Fast forum for info og dialog	Utvalg for Langøya og kystkultur		1	Bamble kommune
Info til skoler og lag om større arrangementer, overnatting	Info om dispensasjon og retn.linjer		1	Bk (og SF)
Guidede turer i verneområdet				Bamble kommune
Nettsider og SoMe, Bamble kommune				Bamble kommune
Nettsider, andre aktører	Kval.sikring av ekstern info. Direkte kontakt med aktører.			Bk og SF, andre aktører

Gjennomføring av de enkelte tiltakene er avhengig av kapasitet og budsjettdekning.

Se kartvedlegg for plassering av infotiltak, hovedstier og tilrettelagte areal for rasting og aktivitet.

5.1.1 Relevante nettressurser

Merkevaren Norges nasjonalparker: <https://designmanual.norgesnasjonalparker.no/>

Besøksforvaltning i norske verneområder:

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/vernet-natur/myndigheter/besoksforvaltning-i-norske-verneomrader/>

Vedlegg

- Kart, besøksstrategi og skiltplan, datert september 2025
- Retningslinjer for større arrangementer og overnatting, Langøya landskapsvernområde. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark 2024.

Langøya landskapsvernområde

Langøya er lett tilgjengelig og ligger tett inntil Langesund. Øya har høye biologiske kvaliteter og store opplevelseskvaliteter for befolkningen. Målet med denne besøksstrategien er å kanalisere ferdselen til områder som tåler besøk, og øke forståelsen for vernet.

Kontaktinformasjon Norges nasjonalparker

Telefon:	03400/73 58 05 00
E-post:	post@miljodir.no
Nett:	www.miljodirektoratet.no
Post:	Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim
Besøksadresse:	Brattørkaia 15, 7010 Trondheim